

3

MAX WEBER ve BÜROKRASİ YAKLAŞIMI

Ebru Aktaş

İstanbul Ticaret Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü,
İşletme Anabilim Dalı

1. GİRİŞ

19. yüzyılın başlarında bütünsel bir bakış açısı ile bürokrasiyi bir örgütlenme ve yönetim biçimi olarak ele alan ilk düşünür Max Weber olmuştur (Daft, 2000). Fayol ve Taylor ile aynı dönemde yaşayan Alman düşünür, sosyolog ve iktisatçı, geliştirdiği “ideal (saf) tip” bürokrasi anlayışı ile belirli bir büyüklüğe ulaşan grupların rasyonel ilkeler doğrultusunda örgütlenmesi gerektiğini ve bu örgütler için bürokrasinin en ideal yönetim biçimi olduğunu ortaya koyarak “Bürokrasi Modeli”ni ortaya koymuş ve kuramlaşmasını sağlamıştır (Baransel, 1979; Koçel, 2018).

Eserleri ile farklı bilim dallarını etkilemeyi başaran Max Weber’in kendi ülkesi dışında tanınması ölümünden çok sonra Amerikalı sosyolog Talcott Parsons sayesinde olmuştur (Cummings, Bridgman, 2008; San, 2010). Çalışmalarının Parsons tarafından İngilizce’ye çevrilmesi Weber’in düşünce sisteminin daha iyi anlaşılmasını sağlamış aynı zamanda örgüt kuramının Amerika’da gelişmesine büyük katkı sağlamıştır. Ancak bu durum aynı zamanda Weber’in çalışmalarının kendi bağlamı dışında kullanılmasına ve öne sürdüğü bazı görüşlerin yanlış yorumlanmasına da neden olmuştur. Yaptığı çalışmaların asıl amacı yönetim üzerine tavsiyeler vermek değil “egemenlik” kavramı ile ilgili süre gelen teorik tartışmalara katkı sağlamak olan Weber’in ortaya koyduğu bürokrasi modeli

KAYNAKÇA

- Aron, R. (2010). *Sosyolojik Düşüncenin Evreleri*, Çev. Korkmaz Alemdar. 8. Basım, Kırmızı Yayınları, İstanbul.
- Baransel, A. (1979). *Çağdaş Yönetim Düşüncesinin Evrimi*. İşletme İktisadi Enstitüsü.
- Bendix, R. (1977). *MaxWeber: An Intellectual Portrait*. California: University of California Pres.
- Cummings, S. ve Bridgman, T. (2008). Strawman: The Reconfiguration of Max Weber in Management Textbooks and Why it Matters. *Academy of Management Annual Meeting Proceedings*, 1, 1-6.
- Daft, L. R (2000). *Management*, The Dryden Press, Hartcourt College Publishers.
- Eren, E. (2016). *Yönetim ve Organizasyon*. İstanbul: Beta Basım.
- Giddens, A. (1992). *MaxWeber Düşüncesinde Siyaset ve Sosyoloji*, (Çev. Ahmet Çiğdem). Vadi Yayınları, Ankara.
- Giddens, A. (2000). *Siyaset, Sosyoloji ve Toplumsal Teori*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Giddens, A. (2003). *Capitalism and Modern Social Theory*. UniversityPress, Cambridge. (İlk baskı 1971).
- Greenwood, R. ve Lawrence, T. B., (2005). The Iron Cage in the Information Age: The Legacy and Relevance of Max Weber for Organization Studies. University of Alberta School of Business.
- Koçel, T. (2018). *İşletme Yöneticiliği*. Beta: İstanbul.
- Lounsbury, M., Carberry, E. J. (2005). From King to Court Jester? Weber's Fall from Grace in Organizational Theory. *Organization Studies*, 26, 501–525.
- Merton, R. K. (1940). Bureaucratic Structure and Personality, *Social Forces*, 18 (4), 560-568.
- San, C. (2010). Toplum bilimsel Yöntem Açısından Durkheim ve Weber. *Sosyoloji Dergisi*, 3. Dizi, 21. Sayı, 17-39.
- Scott W. R. (1981). *Organizations: Raitonal, Natural, and Open Systems*. EnglewoodCliffs, NJ:Prentice-Hall.
- Selznick, P. (1948). Foundations of the Theory of Organization, *American Sociological Review*, 13 (1), 25-35.
- Weber, M. (2009). *Essays in Sociology*. Çev. ve Edt. Gerth,H. H.,WrightMills,C. Routledge, Oxon, New York.
- Weber, M. (2017a). *Bürokrasi ve Otorite*. Çev. H. Bahadır Akın. Adres Yayınları, Liberte Yayın Grubu, Ankara.
- Weber, M. (2017b). *Toplumsal ve Ekonomik Örgüt Kuramı*. Çev. Prof. Dr. Özer Ozankaya. Cem Yayınevi, İstanbul.
- Weiss, R. M. (1983) Weber on Bureaucracy: Management Consultant or Political Theorist, *The Academy of Management Review*, 8 (2), 242-248.
- Witzel, M. (2012). *A History of Management Thought*. Routledge, New York.
- Wren, D. A., Bedeian, A. G. (2009). *The Evolution of Management Thought*. John Wiley ve Sons Inc., USA.